

Aktualizácia ekonomického hodnotenia investície

podľa §19a zákona č. 523/2004 Z. z.

Dátum hodnotenia 23.05.2024

Autor: Jozef Koperdák

Názov projektu	D3 Oščadnica – Čadca, Bukov	
Predkladateľ	Národná diaľničná spoločnosť / Ministerstvo dopravy SR	
Výška nákladov	Investícia: 433,4 mil. eur	Prevádzka (1 rok): -

Zhrnutie projektu

Opis projektu	Dobudovanie II. profilu diaľnice D3 Oščadnica – Čadca, Bukov v celkovej dĺžke 4 km a výstavba 1,3 km nadväzujúceho úseku diaľnice, vrátane Strediska správy a údržby diaľnic a odpočívadla Oščadnica.
Cieľ projektu	Zvýšenie kapacity a bezpečnosti súčasnej komunikácie, naplnenie národných rozvojových dokumentov a medzinárodných záväzkov.
Ďalšie informácie	Projekt bol hodnotený so samostatnou štúdiou uskutočniteľnosti v júni 2023 ako II. etapa dostavby diaľnice D3, aj ako súčasť celého koridoru D3 v októbri 2023 . Hlavnými odporúčaniami bolo zvýšenie ekonomickej efektivity minimalizovaním odklonenia dopravy z obchvatu do mesta po jeho spoplatnení a hľadanie spôsobov minimalizácie nákladov a zvýšenia prínosov. Odporúčaním koridorovej štúdie bolo prioritne pokračovať v príprave I. etapy diaľnice D3, úsekom Žilina, Brodno – Kysucké Nové Mesto, ktorý mal byť najpripravenejším a zároveň najdôležitejším z hľadiska riešenia akútnych dopravných problémov.

Hodnotenie projektu

Súlad s investičným plánom a stratégiou	Projekt je zaradený v zozname Priorít výstavby cestnej infraštruktúry , kde patrí do prvej skupiny s najvyššou dopravnou prioritou. Zároveň je jeho výstavba zaradená v Harmonograme prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry s očakávaným začiatkom výstavby v roku 2026.
Vyhodnotenie cieľov, dopytu a alternatív	Navrhovaná cesta patrí medzi dopravné priority a je súčasťou medzinárodných záväzkov vyplývajúcich z dobudovania základnej Transeurópskej dopravnej siete. Zároveň je výstavba druhej tunelovej rúry potrebná z hľadiska dodržania minimálnych bezpečnostných požiadaviek na tunely. Navrhované riešenie nedosahuje hranicu ekonomickej návratnosti, napriek tomu v štúdií neboli posúdené žiadne ďalšie alternatívy. Súčasnú riešenie sa nachádza vo vysokom stupni pripravenosti pričom investor preferuje vyhlásenie verejného obstarávania podľa zásad žltej knihy FIDIC.
Analýza nákladov	Rozdielna výška nákladov oproti štúdiu je spôsobená pridaním stavebných objektov z nadväzujúceho úseku diaľnice a zohľadnením stavebnej inflácie. Rozdiel oproti súčasným celkovým nákladom a štúdiu je približne 200 mil. eur. Polovicu tvoria objekty Stredisko správy a údržby diaľnic, odpočívadlo Oščadnica a pridružená časť diaľnice D3, ktoré mali byť pôvodne súčasťou až III. etapy diaľnice D3. Zvyšný rozdiel zodpovedá preindexovaniu nákladov na cenovú úroveň konca roka 2023. Ďalším krokom prípravy je vyhlásenie VO v štandardoch knihy žltý FIDIC, s predpokladanou hodnotou zákazky (PHZ) 367 mil. eur¹. Položky v predloženej rozpočte majú nízku mieru detailu a sú agregované až na úroveň stavebných objektov. Pred vyhlásením VO je vhodné, rozdeliť súťažné podklady a agregovaný rozpočet na čo najpodrobnejšie položky, najmä čo sa týka kompenzačných opatrení razenia tunela Horelica.

¹ Rozdiel medzi PHZ a celkovou hodnotou investície 433 mil. eur spočíva v odrátaní už vynaložených nákladov na projektovú prípravu, výkup pozemkov, stavebného dozoru a rezervy na nepredvídateľné výdavky.

	<p>Vyššia miera podrobnosti výkazu umožňuje zhotoviteľom lepšie odhadnúť potreby a riziká stavby, čo môže viesť k nižšej navrhovanej cene.</p>
<i>Ďalšie zistenia a riziká</i>	<p>V súčasnosti nie je známe poradie výstavby a spustenia do prevádzky jednotlivých úsekov diaľnice D3. Podľa medializovaných informácií majú byť vyhlásené VO na všetky 3 úseky do konca septembra 2024. Nie je však známe, či sú tieto termíny realizovateľné a aké bude poradie výstavby jednotlivých etáp. Dôvodom je aj príprava technickej dokumentácie pre úseky ZA, Brodno – KNM a KNM – Oščadnica, ktorá ešte stále prebieha pričom pre tieto úseky je potrebné zabezpečiť stavebné povolenie.</p> <p>V závislosti od nastavenia harmonogramu je vhodné jasne zdôvodniť presun objektov medzi úsekmi za 100 mil. eur. V aktualizácii štúdie nie je objektívne zdôvodnený presun strediska správy a údržby diaľnic (SSÚD) a odpočívadlo Oščadnica, s prislúchajúcim úsekom diaľnice D3 za 100 mil. eur z úseku KNM – Oščadnica do úseku Oščadnica – Čadca, Bukov. V prípade súbežnej realizácie a spustenia všetkých troch úsekov naraz, je administratívny presun objektov irelevantný. V prípade iného nastavenia harmonogramu by mala byť zdôvodnená opodstatnenosť presunu objektov.</p> <p>Z hľadiska riešenia dopravných priorit je potrebné sústrediť sa na čo najskoršiu a bezproblémovú realizáciu úseku Žilina, Brodno – Kysucké Nové Mesto. Tento úsek prináša v rámci koridoru D3 najvyššie spoločenské prínosy vzhľadom na riešenie akútneho dopravného problému v okolí KNM. Je potrebné preveriť, či výstavba všetkých troch úsekov D3 naraz môže spôsobiť dodatočný nárast nákladov a tým ohroziť realizáciu, alebo výrazné omeškanie dobudovania tohto prioritného úseku.</p> <p>Odporúčania MF SR z hodnotenia projektu boli zapracované čiastočne: „Snahou NDS bude nastaviť podmienky užívania diaľnice tak, aby presun lokálnej dopravy z obchvatu naspäť do centra mesta bol pre užívateľa menej atraktívny, zvážením nesploplatenia daného úseku“.</p>
<i>Odporúčania</i>	<ul style="list-style-type: none">• Pred vyhlásením VO rozčleniť agregovaný rozpočet na podrobnejšie položky podľa realizovaných kompenzačných opatrení a úrovne dostupnej dokumentácie pre stavebné povolenie.• Pripraviť a predložiť plánovaný harmonogram realizácie jednotlivých úsekov D3 so zosúladením ich výstavby a vyhodnotením relevantných rizík.
<i>Prílohy</i>	
<i>Upozornenie</i>	<p>Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine roka 2023. Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.</p>